

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt pr. e-mail til: strafferetskontoret@jm.dk

Vedrørende høring over udkast til lovforslag om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for voldtægt, samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed og for falsk anklage) – Deres sagsnr. 2015-731-0057.

Foreningen Joan-Søstrene har den 23. oktober 2015 modtaget ovennævnte udkast til ændring af straffeloven til høring.

Joan-Søstrene, som i snart 40 år har rådgivet kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og sexuel chikane, hilser Justitsministeriets interesse for voldtægtsorfres situation velkommen. Joan-Søstrene har med tilfredshed noteret sig, at lovforslaget "vil blive fulgt op af en række initiativer, som bl.a. skal medvirke til at sikre, at flest mulige af de begåede seksuelle overgreb meldes til politiet, og sagerne håndteres på betryggende vis af myndighederne" (Indledning, pkt. 1), idet Joan-Søstrene forudsætter, at der dermed menes, at politiet fremover vil blive pålagt at modtage alle anmeldelser af voldtægter og voldtægtsforsøg og i den forbindelse at overholde retsplejelovens regler om beskikkelse af bistandsadvokat for anmelderen.

Lovforslagets sammenkobling af straffeskærpende initiativer på nærmest modsatte forhold forekommer imidlertid uheldig. Lovforslaget lægger op til en større anerkendelse af ofrene og deres behov, men ved at forslaget om strengere straffe for falsk anmeldelse er fremsat i samme lovforslag, sker der en måske utilsigtet, men meget upassende sammenkædning af nogle meget forskellige strafbare forhold. Hermed risikerer man, at fokus fjernes fra det, som vel er lovforslagets hovedformål, nemlig at skærpe straffen for seksuelle overgreb. Henset til det ringe antal af falske anmeldelser, jf. den meget begrænsede retspraksis, ikke mindst vedrørende seksualforbrydelser mod børn (se pkt. 4.1.2 Falsk anklage) forekommer sammenkædningen af bestemmelserne i lovforslaget urimelig og at indebære et temmelig uheldigt signal til voldtægts ofre om at undlade anmeldelse af seksuelle overgreb.

En skærpelse af strafniveauet for de seksuelle overgreb, der er omfattet af lovforslaget, forekommer rimelig, ikke mindst set i lyset af, at der i dag idømmes så lave straffe, at nogle gerningsmænd løslades efter dom med henblik på senere afsoning i stedet for at blive sendt direkte til afsoning eller blive varetægtsfængslet frem til afsoning. Særligt det nuværende strafniveau for udnyttelse af personer, som er ude af stand til at modsætte sig "handlingen", forekommer nærmest stødende. Det er dog i den forbindelse besynderligt, at man i forslaget lægger op til en forhøjelse af straffen for udnyttelse af en person, som er ude af stand til at modsætte sig handlingen med kun seks måneders fængsel (jf. pkt. 2.3. Lovforslagets udformning, afsnit 3). Den foreslåede forhøjelse vil set i sammenhæng med de øvrige foreslåede strafforhøjelser på gennemgående et år medføre, at den relative forskel i strafniveauet på typerne af voldtægt øges. Joan-Søstrene havde dog i øvrigt også gerne set

initiativer til behandling af gerningsmændene under afsoningen, idet fængselsstraffe jo ikke nødvendigvis i sig selv forebygger forbrydelser.

Selvom Joan-Søstrene værdsætter Justitsministeriets forståelse af, at voldtægt "er en særlig form for personfarlig kriminalitet, der indebærer en voldsom og traumatiserende krænkelse af offerets værdighed, integritet og selvbestemmelsesret", og at "voldtægt kan medføre langvarige psykiske konsekvenser for offeret" er det dog særdeles påtrængende, at ministeriet i den forbindelse også beskæftiger sig med de forbløffende lave torterstatninger, som tilkendes ofre for seksuelle overgreb.

Af *Betænkning afgivet af Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende revision af erstatningsansvarsloven m.v.* fra 2001 fremgår det af arbejdsgruppens overvejelser under pkt. 4.2.6.3.2., at "Med hensyn til udmålingsniveauet bør der efter arbejdsgruppens opfattelse som udgangspunkt være tale om en fordobling af godtgørelsesbeløbene i forhold til det hidtidige niveau ved seksualforbrydelser". På daværende tidspunkt var "normalerstatningen" ved fuldbyrdet voldtægt 30.000 kr. Det er tilsyneladende 14 år senere fortsat tilfældet, hvis man i øvrigt kan fæste lid til blandt andet pressens referat af en sag, hvor en mand, der var fundet skyldig i fuldbyrdet voldtægt af sin 11-årige datter, blev pålagt en tortgodtgørelse til hende på 30.000 kr. (jf. Berlingske 21. oktober 2015, "Pind vil hæve straffen for pædofili"). Joan-Søstrene er naturligvis bevidste om, at en forhøjelse af torterstatningerne vil medføre en merudgift for staten, men henset til antallet er sager, der faktisk fører til domfældelse, må udgiften dog være begrænset. Til gengæld ville en forhøjelse indebære en anerkendelse af overgrebets alvorlige karakter.

Vi står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående ønskes uddybet og vedhæfter i øvrigt en folder om os og vores arbejde.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene